

BÄTTRE SAMHÄLLEN FÖR BARN

Bris långsiktiga plan 2025–2029

BRIS

Den långsiktiga planen beskriver inriktningen för Bris åren 2025–2029. I framtagandet av planen har barn, medarbetare, förtroendevalda och medlemmar i Bris deltagit. Planen antas av kongressen och ligger som grund för Bris arbete med att stärka barnets rättigheter.

Fem fokusområden

För att stärka barnets rättigheter och livsvillkor ska Bris fokusera på följande:

- Ett tillgängligt stöd för alla barn alltid
- Jämlika uppväxtvillkor
- Trygghet och en god psykisk hälsa
- En förskola och skola för alla barn
- Att skapa framtidstro

INLEDNING

SEDAN BRIS GRUNDADES för drygt 50 år sedan har barnets rättigheter stärkts inom en rad områden, i Sverige och i världen. Samtidigt ökar konflikterna internationellt, ekonomiska klyftor fördjupas och klimatkrisens effekter blir allt påtagligare. Det drabbar samhällen. Det drabbar barn.

BRIS LÅNGSIKTIGA PLAN för åren 2025–2029 "Bättre samhällen för barn" fokuserar på behovet av att samhällen måste rustas och förbättras för att varje barns mänskliga rättigheter ska tillgodoses.

FN:S KONVENTION OM barnets rättigheter är idag svensk lag. Rättigheterna har aldrig varit starkare på pappret. Samtidigt ser vi en ökad polarisering i samhället där skillnaden för barns möjligheter att exempelvis klara skolan och få må bra i allt högre utsträckning beror på var barnet bor. Psykisk ohälsa bland unga är utbredd, många barn växer upp med våld och allt fler beskriver en bristande tro på framtiden. Insatser behövs på flera plan för jämlika uppväxtvillkor, trygghet, stöd och för att återskapa framtidstro.

BRIS STARTADE 1971 och bidrog till att Sverige fick världens första förbud mot barnaga. Idag har mer än 50 länder i världen infört liknande förbud och arbetet fortsätter för att fler länder ska stärka skyddet för barn. 1980 startade Bris en av världens första stöddlinjer för barn och driver idag den nationella stöddlinjen 116 111. Bris samarbetar med stöddlinjer runt om i världen för att utbyta kunskap och utveckla ny teknik. Samtalen till Bris har aldrig varit fler. Sett till oron i omvärlden har behovet av ett tillgängligt stöd för barn och unga kanske aldrig varit större. Utmaningarna i samhället är stora. Vi behöver starka partnerskap och relationer med andra för att ta oss dit vi vill. Bris ska bidra till ett brett engagemang för barnets rättigheter hos privatpersoner, inom civilsamhälle och bland politiker och beslutsfattare. Tillsammans kan vi göra samhällen bättre för barn.

BRIS ARBETAR FÖR att stärka barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, stärka samhället och påverka politiker. Bris vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses.

DEN LÅNGSIKTIGA PLANEN beskriver fem fokusområden med det gemensamma målet att skapa bättre samhällen för barn – som är jämlika, där barn är delaktiga och har tro på framtiden.

Bris långsiktiga plan "Bättre samhällen för barn" är den tredje planen i en strategiperiod med början år 2017.

Under perioden har Bris stärkt sin roll som Sveriges ledande barnrättsorganisation. Vi har utökat tillgängligheten för alla barn alltid, genom att öppna den nationella stöddlinjen 116 111 dygnet runt, öppnat Brismottagningar och etablerat nya stödkanaler.

Under perioden har vi drivit fram flera lagförändringar, vuxit som medlemsorganisation och stärkt vårt internationella arbete – för att nå och kunna hjälpa fler barn.

VISION, SYFTE OCH VÄRDEGRUND

BRIS VISION ÄR ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses, genom att:

- stödja barn
- stärka samhället
- påverka politiker

för att skapa bättre samhällen för barn.

Bris värdegrund

Bris värdegrund utgår från att varje barn är bärare av egna mänskliga rättigheter. Varje barn ska erkännas och respekteras som rättighetsbärare. Barnets mänskliga rättigheter är ovillkorade. Det är alltid vuxna som är ansvariga för att rättigheterna tillgodoses. Bris utgår från att varje barn har en individuell personlighet, egna behov, intressen och en personlig integritet. Vi bemöter varje barn som kompetent och kapabelt. Barnet har alltid rätt att få sin åsikt respekterad och beaktad. Inget barn får diskrimineras.

DETTA ÄR BRIS värdegrund som vilar på FN:s konvention om barnets rättigheter. Det är ett gemensamt perspektiv som ligger till grund för hela verksamheten.

Bris ska vara: lyssnande, modiga och inge hopp.

Bris är

- en stödorganisation för barn och unga
- en barnrättsorganisation
- en ideell medlemsorganisation som är partipolitiskt och religiöst obunden
- en insamlingsorganisation som finansieras genom gåvor, bidrag och partnerskap¹

¹ Bris har 90-konto och följer riktlinjerna för Svensk Insamlingskontroll och Giva Sverige.

Lyssnande innebär att vi alltid ska lyssna på barn och se på frågor utifrån flera perspektiv. Modiga i att vi alltid står upp för barnets mänskliga rättigheter och våra värderingar. Vi ska i alla lägen se till långsiktiga lösningar och inge framtidshopp.

18

Alla upp till 18 år räknas som barn enligt barnkonventionen och är bärare av samma mänskliga rättigheter. Rättigheterna är ovillkorade.

**ATT BARNETS
RÄTTIGHETER TILLGODOSES**

BRIS FOKUS ÅR 2025-2029

Hur tar vi oss mot vår vision?

1.

● Ett tillgängligt stöd - för alla barn alltid

DET ÄR AV yttersta vikt att barn i alla länder har tillgång till en stödlinje. I Sverige håller Bris den nationella stödlinjen öppen dygnet runt.² Samtalen till Bris räddar liv och hjälper barn att få det stöd som barnet har rätt till. Alla barn ska känna till Bris och veta att det går att kontakta oss om det någon gång skulle behövas. Genom att vi når ut till alla når vi även de barn som behöver oss allra mest.

BRIS SKA VERKA för att säkra barns tillgång till ett tillgängligt och professionellt stöd. I en alltmer orolig samtid är ett tillgängligt nationellt stöd för barn och unga en viktig samhällsbärande funktion. Allt stöd på Bris är professionellt och bygger på evidens och beprövad erfarenhet. Vi har hög beredskap och ett nära samarbete med myndigheter och andra aktörer för att säkerställa att barn får stöd och information utifrån barnets förutsättningar. Genom att samarbeta med stödlinjer i andra länder stärker vi barnets rätt till stöd och skydd i Sverige och globalt.

STÖD TILL BARN ska vara utan trösklar och utformat utifrån barns förutsättningar. Bris är digitalt i framkant och ska fortsätta att utveckla nya stödfunktioner till barn och unga. Vi erbjuder också ett fördjupat individuellt samt gruppstöd till barn som behöver. När barn berättar finns det hopp - det är vuxnas ansvar att säkerställa att barn ges den möjligheten.

” Jag vill bara säga att jag är enormt tacksam för allt som Bris har gjort för mig. Det har verkligen hjälpt och kanske även räddat mitt liv i stunder då jag mådde som sämst.

” Det är så skönt att kunna prata anonymt och våga säga allt.

² Numret 116 111 är ett internationellt stödnummer för barn. I Sverige är det Bris som driver den nationella stödlinjen. EU-kommissionens beslut om nationella 116-nummer (2007/116/EG) samt (2018/1972/EU).

2. Jämlika uppväxtvillkor

FÖRUTSÄTTNINGARNA FÖR ETT bra liv för barn ser mycket olika ut. Klyftorna i världen är stora, inte minst vad gäller ekonomiska skillnader som i sin tur får effekter på barns hälsa, utsatthet och möjlighet till utbildning³. Så även i Sverige. De socioekonomiska skillnaderna mellan olika områden är stora. FN:s barnrättskommitté har i sin granskning kritiserat Sverige för att faktorer som barns bakgrund, boende, ekonomi och funktionsnedsättningar spelar en allt för stor roll för barnets förutsättningar att klara skolan. FN:s barnrättskommitté riktar även kritik mot att diskriminering av vissa grupper av barn är allt för utbredd.⁴

BARN SOM BEFINNER sig i utsatthet, exempelvis som utsatts för våld drabbas allra hårdast av att uppväxtvillkoren är ojämlika. I förlängningen är ojämlika uppväxtvillkor ett demokratiskt problem som påverkar känslan av delaktighet och tillhörighet i samhället.

ATT MINSKA OJÄMLIKHET är en förutsättning för hållbar utveckling. Bris ska arbeta för varje barns lika värde och rätt till jämlika uppväxtvillkor och stärka barns delaktighet i samhället. Vi ska vara en stark röst som pekar på friskfaktorer, förebyggande och tidiga insatser. Vi ska förebygga våld och utsatthet och vara skarpa i försvaret av mänskliga rättigheter.

” Jag är rädd vi inte kan bo kvar här hemma i vår lägenhet för vi har inte pengar. Jag är mest rädd att vi måste flytta till ett annat ställe där vi bodde innan för jag var bara rädd där. Det var inte bra och tryggt där.

³ Oxfam 2024.

⁴ Concluding observations on the combined sixth and seventh periodic reports of Sweden. Committee on the Rights of the Child, 2023.

” Jag står i kö till BUP men jag har läst och kollat på nyheterna. Då har det varit många fall om att ungdomarna i kön hinner ta livet av sig innan de får hjälp och att man kan vara i den kön i flera år.

3. Trygghet och en god psykisk hälsa

VUXNAS VÅLD MOT barn i världen är omfattande.⁵ Psykisk ohälsa är ett växande globalt problem bland barn och unga. Kriser kopplade till klimat, konflikter, fattigdom och våldsutsatthet påverkar barn och ungas trygghet, framtidstro och psykiska hälsa.

FYRA AV TIO barn i Sverige har utsatts för våld av en vuxen.⁶ Risken för våld är större för barn som lever i annan utsatthet. Unga drabbas också av våld kopplat till kriminalitet och kränkningar i skolan. Att utsättas för våld innebär att leva i otrygghet och effekterna på hälsan är allvarliga.

UNDERSÖKNINGAR I SVERIGE visar att så många som sex av tio unga tjejer beskriver symptom på psykisk ohälsa.⁷ Bris kontakter med barn som berättar om självdestruktivitet, ätstörningar och tankar på att inte vilja leva har ökat dramatiskt de senaste åren.⁸ Liknande trender syns även i stöddlinjer i andra länder. I samtalen finns också en tydlig koppling mellan psykisk ohälsa och våld.

VARJE BARN HAR rätt till en trygg uppväxt, till liv och utveckling. Ändå växer många barn upp utan att få sina grundläggande behov tillgodosedda. Vuxnas egna mående, som psykisk ohälsa eller missbruk, gör att barn inte alltid får den omsorg de behöver. De allra yngsta barnen, som själva inte kan berätta om sin situation, är särskilt sårbara. Många gånger saknas vuxna som kan upptäcka och hjälpa de barn som behöver stöd och skydd. Att stärka barns trygghet och psykiska hälsa är en folkhälsofråga, att få tillgång till bästa möjliga vård är en mänsklig rättighet för barn.

BRIS SKA FORTSÄTTA att outtröttligt arbeta för alla barns rätt till trygghet och en uppväxt fri från våld. Det är av yttersta vikt att stärka samhällets insatser för att upptäcka och tidigt fånga upp barn som riskerar att fara illa. En likvärdig och tillgänglig vård är avgörande för varje barns rätt till bästa möjliga hälsa. Frågan om barns psykiska hälsa måste förstås utifrån barns liv i stort och hänger samman med hemförhållanden, fysisk hälsa, skolan och andra viktiga delar av barns liv.

4. En förskola och skola för alla barn

BARNES RÄTT TILL utbildning är en mänsklig rättighet och en förutsättning för många andra frågor som jämlikhet, att bryta fattigdom och för barn att få vara delaktiga i samhället. Att klara skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn – och avgörande för ett barns framtidsutsikter. Trots det ökar andelen barn i Sverige som lämnar grundskolan utan godkända betyg. Skillnaderna mellan olika skolor är stor och hänger bland annat samman med segregationen i samhället i stort. Det är en utveckling som måste vändas.

MÅNGA BARN UPPLEVER en stark press i skolan och beskriver ett samband mellan skola och sitt mående. Upplevelsen är oberoende om man har lätt för sig i skolan eller riskerar att inte bli godkänd. Allt fler barn beskriver också skolan som otrygg. Varje barn som inte klarar skolan eller som upplever skolan som otrygg är ett misslyckande av de vuxna.

FÖRSKOLAN ÄR VIKTIG för att nå de yngsta barnen. De allra yngsta barnen har rätt att få sin röst hörd. Det kräver ett noggrant lyssnade från vuxna. Att arbeta nära förskolan innebär en möjlighet till tidiga insatser och att upptäcka barn som far illa. Barn som hör av sig till Bris berättar ofta om utsatthet som de levit i under hela sitt liv och kopplar ihop sitt mående nu med hur de har haft det som yngre.⁹

I FÖRSKOLAN OCH skolan finns viktiga vuxna som kan upptäcka och stötta barn som behöver. När elevhälsan har stängt har Bris alltid öppet. Vi möter samma barn och därför ska vi arbeta tillsammans för att fler barn som behöver ska få hjälp – och vuxna runt barn ska stärkas. I nära dialog med nationella och lokala aktörer ska Bris kämpa för varje barns rätt till en skola som alla kan klara.

⁵ UNICEF 2024.

⁶ Våld mot barn – en nationell kartläggning, 2022.

⁷ Skolbarns hälsovanor i Sverige, 2023.

⁸ Bris Barnrapport, 2024 & 2025.

⁹ ”Se mig – rätten till stöd tidigt i livet.” Bris rapport 2023:2.

” Jag blir alltid så stressad över prov och sånt. Jag vill ha alla rätt och när jag inte får det blir jag besviken på mig själv. Lärarna säger alltid att det är viktigt med höga betyg så att man klarar sig i livet fast vi bara går i 6an.

” Jag kan inte koncentrera mig så länge och så har jag ingen motivation till att plugga så jag får skitdåliga betyg o så klagar alla lärare på mig och min mamma o alla säger att det bara är o gå dit men det är jättesvårt.

” Jag har jättemycket ångest och är bara så orolig hela tiden, för allting. Oroar mig över skolan och framtiden och det påverkar både min sömn och vardag. Men det är svårt att 'tro på sig själv' när typ ingen annan gör det. Jag får i stället höra att jag kommer slösa bort mitt liv.

5. Att återskapa framtidstro

VI LEVER I en orolig tid kantad av krig, kriser och desinformation. Det är en tid där polarisering och motsättningar mellan olika grupper ökar och där grundläggande demokratiska principer som människors lika värde, yttrandefrihet, fria och rättvisa val inte längre är självklara. Ansvar för samhällsproblem läggs allt oftare på den enskilda individen, även på barn. Samhällsdebatten har blivit alltmer svartvit med kortsiktiga lösningar på komplexa problem. Osäkerheten gör att många barn inte ser någon framtidstro, varken för sig själva eller samhället.

ATT HA FRAMTIDSTRO är en förutsättning för att ett barn ska kunna må bra här och nu. I Bris samtal med barn finns bristande tro på framtiden som en röd tråd – ofta kopplad till skolan, trygghet och psykisk ohälsa. Framtidstro handlar också om barns tillit till samhället och vuxenvärlden – att det ska finnas någon där som stöttar när det behövs. De kommande åren ska Bris därför ha ett särskilt fokus på att skapa framtidstro för varje barn.

BRIS BEHÖVER STÅ för en hoppfull beskrivning av samtiden. Vi vet att det finns lösningar på de problem vi ser kopplat till välfärd, diskriminering, kriminalitet, övergrepp och våld mot barn. Med vårt förhållningssätt påverkar vi vår omgivning och bilden av barn. Vi behöver fokusera på långsiktiga lösningar och vara en nyanserad och relevant röst. Vi ska vara en motkraft till urholkningen av mänskliga rättigheter. Vi ska arbeta aktivt för att barn görs delaktiga i samhället. En av våra främsta uppgifter är att inge framtidshopp.

TILLSAMMANS SKAPAR VI BÄTTRE SAMHÄLLEN FÖR BARN

Barns jämlika uppväxtvillkor, trygghet, hälsa och framtidstro hänger ihop. Det rör barnets mänskliga rättigheter och är förutsättningar för en hållbar utveckling.

BRIS VIKTIGASTE KUNSKAPSKÄLLA är barn själva. Vi lyssnar när barn berättar för att kunna ställa krav på förändring hos politiker och beslutsfattare. Bris kunskap kommer även från forskning och beprövad erfarenhet. Att vi ständigt är relevanta, trovärdiga och gör skillnad är det som gör Bris framgångsrikt. Bris verksamhet utvecklas tillsammans med barn. Vi är kända för att vara uthålliga i kampen för barnets rättigheter. Vi har kunskap om barns livssituation som vi ska dela med andra för att fler ska kunna göra skillnad.

DE SAMHÄLLSFRÅGOR SOM påverkar barn saknar nationella gränser. Vi ska under de kommande åren även stärka våra relationer med andra stödlinjer i andra länder.

ENGAGEMANGET FÖR BARN och unga i samhället är stort. Det finns en stark vilja hos många människor att bidra. Bris medlemmar, volontärer och förtroendevalda är viktiga röstbärare av organisationen. Genom att stärka den ideella kraften och genom att skapa relationer mellan människor kan vi åstadkomma förändring.

ATT OMVÄRLDEN ÄR orolig betyder också att Bris behöver en stabil och växande finansiering. Under perioden 2025–2029 ska vi initiera nära och långsiktiga relationer med fler företag, givare, medlemmar, det offentliga och andra aktörer för att kunna ta oss dit vi vill. Att bidra är ett sätt att göra skillnad. De utmaningar vi ser i samhället är för stora för att någon ska klara att lösa dem ensam.

Tillsammans kan vi göra samhällen bättre för barn.

Bris löfte till barn:

- Vi är till för alla barn alltid
- Vi lyssnar och tar varje barns upplevelse på allvar
- Vi gör allt vi kan för att fler barn ska kunna få stöd av Bris

” Ni som jobbar på Bris har verkligen hjälpt mig. Det är lättare att orka leva när jag vet att om jag skulle må dåligt någon gång eller bara behöva fråga eller prata med någon så kan jag höra av mig till er.

OM BRIS

Bris är en barnrättsorganisation som står upp för barnets rättigheter genom att stödja barn utifrån barnets behov, stärka samhället och påverka beslutsfattare genom att göra barns röster hörda. Vår vision är ett samhälle där barnets rättigheter tillgodoses. Bris driver den nationella stödlinjen för barn i Sverige.

Du kan ringa eller sms:a på nummer 116 111 eller chatta och mejla via bris.se.

På våra Brismottagningar kan du också träffa en kurator eller gå i stödgrupp och träffa andra barn som har liknande erfarenheter. Bris har stödgrupper för bland annat barn som bor i familjehem, barn som förlorat en förälder i självmord och för barn till föräldrar som dricker för mycket.

Sankt Eriksgatan 113
113 43 Stockholm
Telefon: 08-598 888 00

bris.se

BRIS

